

KORTİKOSTEROİD KULLANIMI

Öneriler:

1. COVID-19 ve solunum yetmezliği olan mekanik ventilatördeki erişkinlerde (ARDS olmadan), sistemik kortikosteroidlerin rutin kullanımı önerilmemektedir.

Açıklama: COVID-19 hastalarında veya diğer koronavirüslerde kortikosteroid kullanımı konusunda kontrollü klinik çalışma yoktur. Randomize kontrollü çalışmaların sistematik olarak incelendiği bir meta-analizde kortikosteroidlerin kullanılmasının mekanik ventilatör ihtiyacını ve hastane kalış süresini azaltabileceği ancak tedavi gerektiren hiperglisemi riskini artırabileceği gösterilmiştir. SARS hastalarına kortikosteroidlerin uygulandığı gözlemsel çalışmaların sistematik olarak incelendiği bir çalışmada, sağkalım yararı sağlamadığı görülmüş ve olası zararlar (avasküler nekroz, psikoz, diyabet ve gecikmiş viral klirens) tespit edilmiştir. COVID-19 ve sepsisli bir hasta için kortikosteroid düşünen klinisyenler; hiperglisemi, hipernatremi ve hipokalemi açısından izlem yapmalıdır. Kortikosteroid verilen hastalarda kortikosteroid tedavisi kesildikten sonra, adrenal yetmezlik belirtileri ve oluşabilecek sekonder enfeksiyonlar takip edilmelidir.

2. COVID-19 ve ARDS'si olan mekanik ventilatördeki erişkinlerde, düşük doz sistemik kortikosteroid kullanılabilir.

Açıklama: Oksijenasyon göstergelerinde giderek bozulma, radyolojik bulgularda hızlı ilerleme ve inflamatuvar yanıtta aşırı aktivasyonu olan hastalar için glukokortikoidler kısa süre için (3 ile 5 gün), 1-2 mg/kg/gün metilprednizolon eşdeğerini aşmayacak dozda kullanılabilir. Daha yüksek bir glukokortikoid dozunun immünoşüpresif etkiler nedeniyle koronavirüsün klirensini geciktireceği unutulmamalıdır. Hastalığın şiddetine göre, günde 40 ila 80 mg metilprednizolon düşünülebilir ve toplam günlük dozun 2 mg/kg'ı geçmemesine dikkat edilmelidir.

3. COVID-19 ve refrakter septik şoku olan yetişkinler için, düşük doz kortikosteroid tedavisi kullanılabilir

Açıklama: Septik şoktaki tipik steroid dozu hidrokortizon 200 mg/gün ya da metilprednizolon 40 mg/gündür. Sepsis veya septik şoku olan COVID-19 hastalarında kortikosteroidlerin etkisi farklı olabilir. Hamilelerin COVID-19 ile başvurduğu durumlarda, doğum öncesi kortikosteroidin klinik yararı anneye potansiyel zararlarından daha fazla olabilir. Bu durumda, karar vermek için anne ve yenidoğan için yarar ve zarar dengesi anne ile tartışılmalıdır. Kullanım kararı annenin klinik durumuna, ailenin isteğine ve mevcut sağlık kaynaklarına bağlı olarak değişebilir.

Kaynaklar:

1. Alhazzani W, Møller MH, Arabi YM, et al. Surviving Sepsis Campaign: guidelines on the management of critically ill adults with Coronavirus Disease 2019 (COVID-19.) Intensive Care Med 2020;1–34.
2. Siemieniuk RA, Meade MO, Alonso-Coello P, et al. Corticosteroid therapy for patients hospitalized with community-acquired pneumonia: a systematic review and meta-analysis. Annals of internal medicine. 2015;163(7):519-28.
3. Organization WH. Clinical management of severe acute respiratory infection (SARI) when COVID-19 disease is suspected: interim guidance, 2020. [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)
4. Stockman LJ, Bellamy R, Garner P. SARS: systematic review of treatment effects. PLoS medicine. 2006;3(9).
5. Jin Y-H, Cai L, Cheng Z-S, et al. A rapid advice guideline for the diagnosis and treatment of 2019 novel coronavirus (2019-nCoV) infected pneumonia. Military Medical Research. 2020;7(1):4.
6. Rygård SL, Butler E, Granholm A, et al. Low-dose corticosteroids for adult patients with septic shock: a systematic review with meta-analysis and trial sequential analysis. Intensive care medicine. 2018;44(7):1003-16.
7. Rochwerg B, Oczkowski SJ, Siemieniuk RA, et al. Corticosteroids in sepsis: an updated systematic review and meta-analysis. Critical care medicine. 2018;46(9):1411-20.
8. Lian X-J, Huang D-Z, Cao Y-S, et al. Reevaluating the Role of Corticosteroids in Septic Shock: An Updated Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. BioMed research international. 2019;3175047.